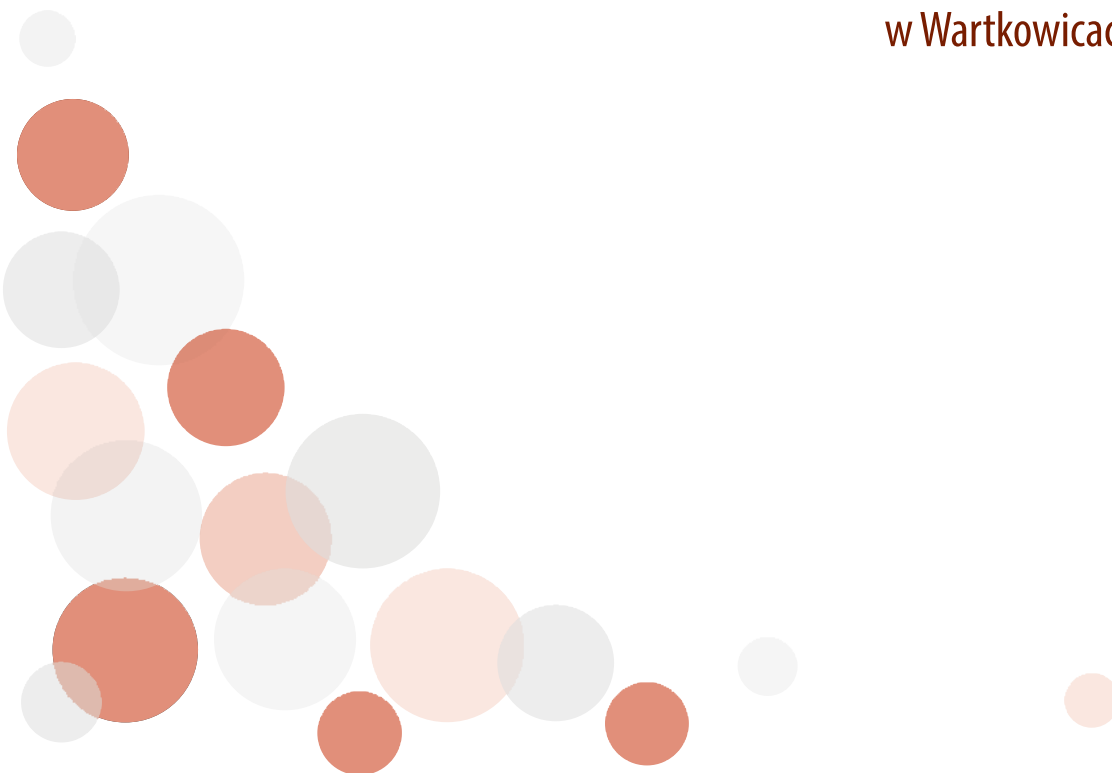

Romualda Sobczak

Zaangażowany uczeń i zaangażowany nauczyciel

Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów
Szkoły Podstawowej im. J. Piłsudskiego
w Wartkowicach

Tekst: **Romualda Sobczak**

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. J. Piłsudskiego w Wartkowicach

99-220 Wartkowice

ul. Legionów Polskich 5

tel.: (43) 678 51 42; 668 414 723

e-mail: infowzesp@p@gmail.com

www.zswartkowice.szkolnastrona.pl

Redakcja merytoryczna

Dorota Suchacz

Redakcja językowa i korekta

Katarzyna Majewska

Projekt okładki

Barbara Jechalska

Redakcja techniczna i skład

Wojciech Romerowicz

Warszawa 2018

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji

Creative Commons 4.0 Polska (CC BY-NC)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Materiał powstał w ramach projektu „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty”.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp	3
Rola dyrektora szkoły.....	3
Rola specjalisty ds. wspomagania.....	4
Roczny Plan Wspomagania	4
Spotkanie z radą pedagogiczną	4
Warsztat diagnostyczno-rozwojowy	5
Cel ogólny	5
Cele szczegółowe	6
Wskaźniki realizacji celów.....	6
Ocena efektów podjętych działań	7
Podsumowanie	8

Wstęp

W Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wartkowicach (do 31.08.2017 r. Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum) proces wspomagania we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Poddębicach był prowadzony cztery razy.

Dotychczasowe działania wspomagające pracę szkoły to:

- intensyfikowanie działań sprzyjających zwiększaniu motywacji uczniów do nauki;
- dążenie do poprawy wyników nauczania z zaangażowaniem rodziców do współpracy w tym zakresie;
- organizowanie procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się;
- rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów.

Rola dyrektora szkoły

Wiedzę zdobytą podczas cyklu szkoleń „Jak wspomagać szkoły w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych uczniów” w ramach projektu Ośrodka Rozwoju Edukacji „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty” wykorzystałam w praktyce, organizując w roku szkolnym 2017/2018 proces zewnętrznego wspomagania w obszarze: **rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów**.

Jako dyrektor placówki – inicjator procesu zmian:

- pomagałam specjalście ds. wspomagania w diagnozie potrzeb szkoły;
- koordynowałam powołanie Szkolnego Zespołu Zadaniowego i wybór jego lidera;
- umożliwiałam kontakty z osobą wspomagającą w celu sprecyzowania treści programowych ujętych w Rocznym Planie Wspomagania (RPW);
- brałam czynny udział w zatwierdzeniu RPW i monitorowaniu procesów jego realizacji w ramach nadzoru pedagogicznego;
- stwarzałam warunki organizacyjne do wykonania zadań zawartych w RPW;
- informowałam społeczność szkolną (nauczycieli, uczniów, rodziców) o terminach i miejscach realizacji zadań wynikających z RPW;
- uczestniczyłam w procesie informacyjnym w celu podsumowania – ewaluacji działań w ramach RPW.

Rola specjalisty ds. wspomagania

Opracowania Roczno Planu Wspomagania podjął się zaproszony do współpracy specjalista ds. wspomagania, pracownik Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Poddębicach. Pomagał nam w precyzyjnym określeniu potrzeb i działań sprzyjających wprowadzaniu zmian oraz w organizacji wcielania w życie zaplanowanych form wspomagania. W procesie wspomagania wspierał zarówno indywidualnych nauczycieli, jak i dyrektora oraz radę pedagogiczną, a także monitorował przebieg wdrażania Roczno Planu Wspomagania oraz przygotował sprawozdanie z jego realizacji.

Roczny Plan Wspomagania

Harmonogram przebiegu Roczno Procesu Wspomagania szkoły przewidywał:

- konsultacje z dyrekcją na temat przyjętych wewnętrznych ustaleń dotyczących obszaru wspomagania oraz jego organizacji;
- spotkanie z radą pedagogiczną;
- warsztat diagnostyczno-rozwojowy ze Szkolnym Zespołem Zadaniowym;
- opracowanie Roczno Planu Wspomagania;
- realizację wsparcia zaplanowanego w Roczno Planie Wspomagania;
- ewaluację wspomagania;
- zaprezentowanie sprawozdania z Roczno Planu Wspomagania radzie pedagogicznej.

Spotkanie z radą pedagogiczną

Spotkanie z radą pedagogiczną prowadzone przez osobę wspomagającą służyło diagnozie potrzeb szkoły w kontekście celu głównego: zaprojektowania pracy rady pedagogicznej na rzecz wyznaczonego obszaru rozwojowego – rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów.

Spotkanie miało następujący przebieg:

1. Wprowadzenie do tematu i omówienie zagadnień dotyczących kompetencji kluczowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
 - kompetencje matematyczno-przyrodnicze,
 - umiejętności, jakie uczeń powinien zdobywać, by osiągnąć właściwy ich poziom,

- strategię nauczania – uczenia się sprzyjające kształtowaniu u uczniów tych kompetencji,
 - nową rolę nauczyciela;
2. Diagnoza potrzeb szkoły w zakresie wsparcia rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów.

Praca odbywała się w grupach:

Zespół 1 (nauczyciele uczący w klasach gimnazjalnych) dokonał analizy wniosków i rekomendacji zawartych w raporcie z analizy wyników egzaminów zewnętrznych w kontekście oceny poziomu rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów (Jaki poziom rozwoju tych kompetencji wynika z analizy wniosków? Na co zwracać uwagę w dalszej pracy? Co rozwijać w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych?).

Zespół 2 (nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej) dokonał refleksji nt. co już robimy na rzecz rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych? Co jeszcze możemy zrobić na rzecz rozwoju tych kompetencji? Czego potrzebujemy, żeby to robić? Co jeszcze możemy robić?

Zespół 3 (pozostali nauczyciele) dokonał analizy działań na rzecz rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych, wykorzystując analizę SOFT.

3. Przedstawienie danych z dokonanych diagnoz, dyskusja i jej wynik określający trudności uczniów w zakresie rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych.

Warsztat diagnostyczno-rozwojowy

Warsztat diagnostyczno-rozwojowy ze Szkolnym Zespołem Zadaniowym to pogłębiona diagnoza (bliższe przyjrzenie się zagadnieniu rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów). Określono dzięki niemu, w jakim zakresie powinna zajść zmiana, zaplanowano działania zapewniające osiągnięcie wyznaczonych celów. Założono wskaźniki oraz ustalono harmonogram realizacji Rocznego Planu Wspomagania.

Cel ogólny

Na podstawie diagnoz rada pedagogiczna określiła własny cel ogólny Rocznego Planu Wspomagania: do końca roku szkolnego 2017/2018 każdy z nauczycieli podejmie co najmniej sześć z zaplanowanych do realizacji form dodatkowych działań, służących kształtowaniu u uczniów kompetencji matematyczno-przyrodniczych.

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe wyznaczone w Rocznym Planie Wspomagania:

- nauczyciele podejmują dodatkowe działania służące kształtowaniu u uczniów umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- następuje poprawa umiejętności rozumienia czytanych treści u zdecydowanej większości uczniów;
- zachodzi poprawa umiejętności logicznego myślenia u zdecydowanej większości uczniów;
- nauczyciele w czasie lekcji na bieżąco wykorzystują pomoce dydaktyczne będące w zasobach pracowni;
- nauczyciele w celu rozwijania u uczniów kompetencji matematyczno-przyrodniczych stosują na lekcjach różnorodne metody aktywizujące;
- nauczyciele w toku lekcji powszechnie wykorzystują TIK;
- nauczyciele uczą się od siebie wzajemnie i uczestniczą w obserwacjach koleżeńskich różnych lekcji, na których kształtowane są u uczniów kompetencje matematyczno-przyrodnicze.

W Rocznym Planie Wspomagania szczegółowo określono role i zadania osób uczestniczących w procesie wspomagania, tj. dyrektora, osoby wspomagającej, Szkolnego Zespołu Zadaniowego, nauczycieli, wychowawców, uczniów i rodziców.

W jego przygotowaniu oraz podczas realizacji wspierał mnie, w szkole oraz za pośrednictwem sieci współpracy, doradca z projektu „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty”.

Wskaźniki realizacji celów

W Rocznym Planie Wspomagania określono mierzalne rezultaty realizacji wspomagania w zakresie rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów:

- co najmniej 95% wychowawców dwukrotnie zorganizuje na godzinach wychowawczych zajęcia dotyczące techniki czytania ze zrozumieniem;
- 100% nauczycieli co najmniej dwukrotnie opracuje zadania „z niedorzecznościami” mające rozwijać u uczniów krytyczne myślenie;
- powstanie bank zadań domowych, kształtujących u uczniów umiejętność krytycznego myślenia;
- 100% nauczycieli na lekcjach z każdą klasą co najmniej dwukrotnie zastosuje pomoce dydaktyczne zgromadzone w zasobach pracowni, z których jeszcze w bieżącym roku szkolnym nie korzystali;

- 100% nauczycieli zastosuje na lekcjach z każdą klasą co najmniej jedną metodę aktywizującą (inną niż dotąd praktykowane), służącą kształtowaniu u uczniów kompetencji matematyczno-przyrodniczych, a we wszystkich klasach, w których uczy, łącznie zastosuje co najmniej dwie (dotychczas niestosowane) metody aktywizujące, w tym wykorzystujące TIK;
- co najmniej 98% nauczycieli przeprowadzi lekcję z uwzględnieniem kształtowania kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów, na której będzie miała miejsce obserwacja koleżeńska;
- co najmniej 98% nauczycieli weźmie udział w obserwacji koleżeńskiej dwóch lekcji prowadzonych z uwzględnieniem kształtowania na nich kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów;
- opracowany zostanie arkusz obserwacji lekcji koleżeńskiej;
- przygotowane zostaną narzędzia (ankiety dla uczniów, nauczycieli) do ewaluacji wprowadzonej zmiany.

Ocena efektów podjętych działań

Opracowany Roczny Plan Wspomagania był wcielany w życie według harmonogramu. Wszystkie zaplanowane zadania zostały zrealizowane oraz osiągnięto zakładane wskaźniki. Podjęte przez nauczycieli działania, ujęte w Rocznym Planie Wspomagania w obszarze: *Rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów*, poddane zostały ewaluacji. Na jej potrzeby specjalista wspomagający opracował arkusze kryteriów oceny rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów w szkole, wynikające z inicjatyw nauczycieli oraz z aktywności uczniów na rzecz rozwoju tych kompetencji. Szkolny Zespół Zadaniowy, pod kierunkiem specjalisty wspomagającego, dokonał oceny efektów podjętych oddziaływań. W oparciu o zebrane dane opracowany został raport końcowy.

Z przeprowadzonej ewaluacji wynikają następujące wnioski:

- podjęte w szkole działania służące rozwojowi kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów były trafne i adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb oraz spójne z nimi;
- podejmowane w ramach Rocznego Planu Wspomagania inicjatywy okazały się użyteczne;
- działania szkoły na rzecz rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów powinny być kontynuowane.

W czasie realizacji procesowego wspomagania nastąpiła korzystna zmiana w postawach uczniów przejawiająca się ich zaangażowaniem w zdobywanie wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji matematyczno-przyrodniczych. Nauczyciele dzięki poszerzeniu swoich kompetencji pedagogicznych są w stanie w sposób ciągły pozytywnie oddziaływać na uczniów, co służy maksymalizowaniu wskaźników i osiągnięciu satysfakcji z efektów nauczania.

Zgodnie z założeniami, przed rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego specjalista wspomagający przedstawił radzie pedagogicznej szczegółowe sprawozdanie z realizacji Roczego Planu Wspomagania, które poddano dyskusji. Na tej podstawie wyciągnięto wnioski oraz wypracowano rekomendacje do dalszej pracy.

Podsumowanie

Podsumowując współpracę Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wartkowicach w roku szkolnym 2017/2018 z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Poddębicach w zakresie systemowego wspomagania szkoły, należy bardzo podziękować specjaliście wspomagającemu. Jestem wdzięczna za partnerskie relacje i zaufanie towarzyszące naszym poczynaniom związanym z doskonaleniem pracy w szkole dbającej o to, by być przyjazną dla ucznia, ale również nauczyciela i rodzica. Każdy sukces w realizacji naszych działań to krok do przodu – z porażek wyciągamy wnioski. Ucząc się od innych, chcemy dzielić się naszą praktyką. Życzymy powodzenia wszystkim, którzy zechcą wybrać tę drogę.

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

tel. 22 345 37 00, fax 22 345 37 70

email: sekretariat@ore.edu.pl

www.ore.edu.pl

